

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี จาก 4 ตำบล 24 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปี พ.ศ. 2563 ในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ผู้ศึกษาใช้ประชากร คือ ผู้นำชุมชนจำนวนทั้งหมด 100 คน จาก 4 ตำบล 24 หมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้นำชุมชน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
กำนัน	4	4
ผู้ใหญ่บ้าน	20	20
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	64	64
สารวัตรกำนัน	8	8
แพทย์ประจำตำบล	4	4
รวม	100	100

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ณ วันที่ 1 มีนาคม 2563

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถาม เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ประกอบด้วย กำนัน 4 คน ผู้ใหญ่บ้าน 20 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 64 คน สารวัตรกำนัน 8 คน และแพทย์ประจำตำบล 4 คน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารทางวิชาการเช่น หนังสือ วารสาร เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความทาง วิชาการเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณ โดยวิธีใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษากับผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของหมู่บ้านที่ปกครอง

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science) สถิติที่เลือกใช้มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วแสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage)

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีส่วนร่วมมากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

มีส่วนร่วมมาก ให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

มีส่วนร่วมปานกลาง ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

มีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลความหมายของข้อมูล ด้วยตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี โดยแปลผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

แบ่งคะแนนค่าเฉลี่ย 5 ระดับ แต่ละระดับมีขนาดระยะช่วง 0.8 ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศโดยใช้สถิติทดสอบ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างทางอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของหมู่บ้านที่ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way-ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ทั้งนี้ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ศึกษาจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ Least Square Difference (LSD)